

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 22.02.1968, sp. zn. 6 Cz 5/68, ECLI:CZ:NS:1968:6.CZ.5.1968.1

Číslo: 40/1969

Právní věta: Ak nebola podaná včas žaloba na neplatnosť rozviazania pracovného pomeru okamžitým zrušením, skončil pracovný pomer podľa jednostranného zrušovacieho prejavu, aj keď to bol právny úkon neplatný; platnosť rozviazania pracovného pomeru nemôže byť potom preskúmaná súdom. Námietka vznesená v rámci obrany proti uplatneným nárokom z rozviazania pracovného pomeru okamžitým zrušením nenahradzuje žalobu o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru v zmysle § 64 zák. práce. Ak dôjde k zmene zamestnania zo zdravotných dôvodov v zmysle § 100 ods. 2 písm. c) zák. práce, nevyžaduje sa - z hľadiska nároku na dovolenku na zotavenie - splnenie podmienky odpracovania 75 dní.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 22.02.1968

Spisová značka: 6 Cz 5/68

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pracovní poměr, Skončení pracovního poměru, Sociální zabezpečení

Předpisy: 99/1963 Sb. § 97 65/1965 Sb. § 45

§ 100

§ 54

§ 64

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40

Ak nebola podaná včas žaloba na neplatnosť rozviazania pracovného pomeru okamžitým zrušením, skončil pracovný pomer podľa jednostranného zrušovacieho prejavu, aj keď to bol právny úkon neplatný; platnosť rozviazania pracovného pomeru nemôže byť potom preskúmaná súdom.

Námietka vznesená v rámci obrany proti uplatneným nárokom z rozviazania pracovného pomeru okamžitým zrušením nenahradzuje žalobu o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru v zmysle § 64 zák. práce.

Ak dôjde k zmene zamestnania zo zdravotných dôvodov v zmysle § 100 ods. 2 písm. c) zák. práce,

nevyžaduje sa - z hľadiska nároku na dovolenku na zotavenie - splnenie podmienky odpracovania 75 dní.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 22. 2. 1968, [6 Cz 5/68.](#))

Žalobkyňa uviedla v žalobe, že listom z 12. 2. 1966 zrušila podľa § 54 ods. 1 zák. práce okamžite pracovný pomer u žalovanej organizácie, pretože nebola preradená na vhodnú prácu i napriek tomu, že 3. 2. 1966 predložila lekárske potvrdenie, podľa ktorého nemohla vykonávať doterajšiu prácu. Požadovala, aby jej žalovaná organizácia zaplatila sumu 4.895,20 Kčs s prísl., pozostávajúcu z rozdielu nevyplatenej mzdy za dobu od 6. 2. 1966 do 28. 2. 1966 vo výške 998,80 Kčs (kedy nepracovala, pretože jej žalovaná organizácia nepridelovala prácu), zo mzdy za tri mesiace výpovednej lehoty (od 1. 3. 1966 do 31. 5. 1966) vo výške 5.596,40 Kčs a z náhrady za dovolenku za dobu od 1. 1. 1966 do 31. 5. 1966 (kedy by bol skončil jej pracovný pomer pri zachovaní výpovednej lehoty) vo výške 300 Kčs.

Žalovaná organizácia, ktorej bol list žalobkyni z 12. 2. 1966 doručený 14. 2. 1966, namietala najmä, že žalobkyňa nepredložila lekárske posudok, podľa ktorého by nemohla vykonávať doterajšiu prácu bez vážneho ohrozenia svojho zdravia a že teda nesplnila podmienky uvedené v § 54 ods. 1 zák. práce; navrhla preto zamietnutie žaloby.

Okresný súd Bratislava-mesto zamietol žalobu rozsudkom z 1. 9. 1966. Zdôraznil, že pre okamžité zrušenie pracovného pomeru neboli splnené podmienky uvedené v § 54 ods. 1 zák. práce, lebo žalobkyňa nepredložila žalovanej organizácii zároveň s listom z 12. 2. 1966 lekárske posudok o tom, že nemôže vykonávať ďalej prácu bez vážneho ohrozenia svojho zdravia; okamžité zrušenie pracovného pomeru bolo teda neplatné a žalobkyňa nemá nárok na náhradu mzdy za výpovednú lehotu. Pretože v dobe od 6. 2. 1966 do 28. 2. 1966 odmietla žalobkyňa vykonávať prácu, nemá nárok ani na zaplatenie rozdielu mzdy za toto obdobie. Náhrada mzdy za nevyčerpanú dovolenku žalobkyni podľa názoru okresného súdu rovnako neprislúcha, pretože nevykonávala prácu po dobu aspoň 75 dní a vzhľadom na § 100 ods. 1 zák. práce jej nárok na dovolenku na zotavenie v roku 1966 vôbec nevznikol.

Krajský súd v Bratislave potvrdil rozsudkom z 5. 12. 1966 rozsudok súdu prvého stupňa; ani podľa názoru krajského súdu neboli splnené zákonom predpísané podmienky pro okamžité zrušenie pracovného pomeru.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že bol rozsudkami súdov obidvoch stupňov porušený zákon a tieto rozsudky zrušil.

Z odôvodnenia:

Pracovník môže zrušiť okamžite pracovný pomer len z dôvodu uvedeného v § 54 ods. 1 zák. práce. Okamžité zrušenie pracovného pomeru je treba vykonať písomne, uviesť v ňom dôvod a doručiť ho organizácii, inak je neplatné (§ 55 zák. práce). Neplatnosť rozviazania pracovného pomeru pri nesplnení uvedených podmienok ešte neznamená, že zamýšľané právne účinky, tj. skončenie pracovného pomeru, nemohli nastať. Podľa ustanovenia § 64 zák. práce môže byť neplatnosť rozviazania pracovného pomeru uplatnená pracovníkom alebo organizáciou na súde najneskôr do troch mesiacov odo dňa, kedy mal pracovný pomer skončiť týmto rozviazaním; podľa ustanovenia § 261 ods. 1 zák. práce je treba nároky uplatniť u rozhodcovského orgánu alebo súdu v lehotách stanovených týmto zákonom, inak zanikajú. Z toho vyplýva, že v tých prípadoch, kde nebola podaná na súde včas žaloba na neplatnosť rozviazania pracovného pomeru okamžitým zrušením, skončí pracovný pomer podľa jednostranného zrušovacieho prejavu, aj keď by to bol právny úkon neplatný; platnosť rozviazania pracovného pomeru nemôže potom už byť neskôr preskúmaná

súdom.

Ako už bolo hore uvedené, bol list žalobkyne z 12. 2. 1966 doručený žalovanej organizácii 14. 2. 1966. Pokiaľ žalovaná organizácia mala za to, že okamžité zrušenie pracovného pomeru je neplatné, pretože žalobkyňa nepreukázala existenciu zákonného dôvodu podľa § 54 ods. 1 zák. práce, a chcela zabrániť tomu, aby pracovný pomer žalobkyne končil týmto neplatným jednostranným právnym úkonom, musela uplatniť neplatnosť rozvazania pracovného pomeru na súde najneskoršie do 14. 5. 1966 (§ 266 ods. 2 zák. práce). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná organizácia nepodala tekútu žalobu a uplatňovala neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru z 12. 2. 1966 len ako námietku proti žalobnému nároku žalobkyne na náhradu mzdy za výpovednú lehotu podľa § 54 ods. 2 zák. práce a ďalším nárokom v tomto spore uplatňovaným. Túto námietku vznesenú žalovanou organizáciou pri pojednávaní 25. 4. 1966 len ako obranu proti uvedeným peňažitým nárokom žalobkyne nemožno považovať za uplatnenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru na súde v zmysle § 64 zák. práce, lebo nemá ani povahu vzájomného návrhu podľa § 97 ods. 1 o. s. p. Ak teda žalovaná organizácia nepodala v zákonnej lehote, tj. do 14. 5. 1966, žalobu o neplatnosť rozvazania pracovného pomeru žalobkyne okamžitým zrušením obsaženým v liste z 12. 2. 1966 a doručeným žalovanej organizácii 14. 2. 1966, nemohol sa súd otázkou platnosti rozvazania pracovného pomeru zaoberať a musel s prihliadnutím k zrušovaciemu prejavu učenému žalobkyňou pri posúdení dôvodnosti žalobného nároku na náhradu mzdy podľa § 54 ods. 2 zák. práce vychádzať z toho, že jej pracovný pomer u žalovanej organizácie skončil okamžitým zrušením dňa 14. 2. 1966.

V dôsledku svojho vadného názoru nezaoberali sa sudy obidvoch stupňov v dostatočnej miere uplatnenými nárokmi žalobkyne na náhradu mzdy. Neobstojí ani záver okresného súdu, schválený krajským súdom, že žalobkyňa nevznikol v roku 1966 nárok na dovolenku na zotavenie pre nesplnenie podmienky odpracovania 75 dní, lebo u žalobkyne došlo k zmene zamestnania zo zdravotných dôvodov v zmysle § 100 ods. 2 písm. c) zák. práce, takže splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje a žalobkyňa mala podľa § 108 ods. 1 zák. práce a § 15 ods. 1 vl. nar. č. 66/1965 Zb. nárok na pomernú časť dovolenky za dobu od 1. 1. 1966 do 14. 2. 1966, kedy jej pracovný pomer skončil.

Nižšie sudy porušili teda svojimi rozhodnutiami zákon v ustanoveniach § 54, 64, 100 ods. 1 a 3 písm. c), § 108 ods. 1, § 109 ods. 2 písm. e) a ods. 3, § 130 a 261 ods. 1 zák. práce a § 15 ods. 1 vl. nar. č. 66/1965 Zb.

So zreteľom na toto opatrenie bude úlohou Okresného súdu Bratislava-mesto, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 243 ods. 1 o. s. p.), aby rozhodol o nároku žalobkyne na náhradu mzdy za dobu od 6. 2. 1966 do 14. 2. 1966 podľa § 130 zák. práce a ďalej o jej nároku na náhradu mzdy vo výške primeraného zárobku za výpovednú lehotu podľa § 54 ods. 2 zák. práce. Pokiaľ ide o časový rozsah tohto nároku, bude treba vychádzať z ustanovenia § 45 ods. 2 a 3 (druhá veta) zák. práce o dĺžke výpovednej lehoty, nie však z ustanovenia prvej vety tretieho odseku, pokiaľ určuje začiatok výpovednej lehoty v prípade rozvazania pracovného pomeru výpoveďou, lebo táto časť nedopadá na prípady okamžitého zrušenia pracovného pomeru. V týchto prípadoch má pracovník nárok na náhradu mzdy za výpovednú lehotu, teda za dobu jedného až troch mesiacov podľa veku pracovníka, počítanou odo dňa, kedy došlo k okamžitému zrušeniu pracovného pomeru, teda bez ohľadu na to, kedy by začala plynúť výpovedná lehota v prípade, že by došlo k daniu výpovede.

Konečne súd rozhodne i o nároku žalobkyne na náhradu mzdy za pomernú časť nevyčerpanej dovolenky za dobu od 1. 1. 1966 do 14. 2. 1966 podľa § 109 zák. práce s prihliadnutím na hore uvedený právny názor.